

EM 2017/7
7-11-2017

Bendt B. Kristiansen

Forslag til Finanslov for 2018

(Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter)

Hvis landet skal fungere godt, så kræver det stærk samfund, stærke borgere med vilje til at arbejde, trygge børn der støttes og hvor man baner vejen for deres fremtid.

Inuit Ataqatigiit mener, at man skal bane vej for at man på lovgivningen samt kommunernes velfærdsforvaltninger skal servicere bedre end hidtil.

Hvis velfærdsservicen hos det offentlige skal have et godt grundlag, skal man have velfungerende politik og kommuner. Vi tror på, at man skal have bedre vilkår for velfærdsforvaltningers personale end det vi tilbyder i dag.

Hvis kommunerne skal kunne tilbyde borgerne godt service på velfærdsområdet, er det vigtigt at de står stærkt på medarbejder siden.

Hvis man fra politisk hold ikke styrker og støtter kommunernes uddannelses- og efteruddannelsesindsats, så kan kommunerne alene ikke løfte denne opgave.

Derfor kræver Inuit Ataqatigiit at man afsætter midler til opstart af et ny hold decentral socialrådgiveruddannelse, når det nuværende hold afslutter deres uddannelse, ligesom man afsætter midler til uddannelse af rådgivningsassistenter, at man afsætter midler til psykoterapeutuddannelse samt at man afsætter midler til supervisoruddannelse. Når disses uddannelser styrkes kan kommunernes velfærdsydelse løftes og på sigt vil det medføre besparelser.

Vi har brug for flere uddannede pædagoger, især på døgninstitutionsområdet og især hos institutioner hvor der bor børn og hvor man i dag i udstrakt grad benytter sig af ufaglært arbejdskraft. Sådanne situationer besværliggør forholdene og er en forhindring for en forstærket indsats mod omsorgssvigtede børn. Derfor kræver Inuit Ataqatigiit ligeledes, at der afsættes midler til decentrale pædagoguddannelser samt lederuddannelser inden for pædagogik.

Vilje til at arbejde – medansvar

Den vilje til at arbejde som vi alle besidder er samfundets styrke; den sikrer omsætning i samfundet, det er samfundets vilje, med andre ord vi har 56.000 søjler. For at man allerede i barndommen skal lære at værdsætte arbejde, har de enkelte hjem et stort ansvar.

Alle uden undtagelse ønsker at arbejdet skal kunne betale sig. Når i liv i arbejde bliver vurderet til ikke at kunne svare sig og man vurderer og vælger et liv i offentlig forsør-

gelse som lettere, viser at der er misforhold i strukturen i samfundet. Inuit Ataqatigiit mener at især børnefamilier i lav- og mellemindkomstgruppen skal have lettet deres levevilkår.

Større lighed

Som bekendt har Inuit Ataqatigiit altid arbejdet for at skabe større lighed i samfundet. Vi arbejder til stadighed hård for at mænd, kvinder, forskellige ophav, unge og ældre, bygdeborgere folk fra byer samt andre på alle områder skal være mere lige. Ikke mindst har vi altid arbejdet for et ligeværdigt velfærdssamfund. Nogle vil givetvis spørge: Hvorfor arbejder man så hård for lighed, når alle mennesker er forskellige?

For det første, alle er lige for loven, ingen er stillet højere end andre. Derfor finder vi det som vigtig at alle stilles lige, ved uddelingen af samfundets ressourcer.

For det andet, og endnu vigtigere: Samfundet har brug for alle, dette er i særlig grad vigtig i et lille samfund som vores. Vi har brug for alle kræfter til at tage hånd om vore børn og ældre samt vore syge medborgere. Ligeledes har vi behov for alle der måtte besidde evner til at virke ude i det private erhvervsliv.

For det tredje, idet vore ressourcer ligger spredt ude i landet, skal vi have mere lige vilkår i de forskellige steder, for såfremt det ikke er tilfældet vil vi få svært ved at føle os som et samlet folk. Derfor vil vi fremlægge initiativer der skaber øget lighed i landets forskellige regioner.

Vi er taknemmelige for, at koalitionspartierne i deres forslag til finanslov tager initiativ til forbedring af boligsikringen og børnetilskuddene, for det er helt i tråd med vores prioritering, idet vore børn er samfundets vigtigste ressource som skal tilbydes bedst mulige levevilkår.

Med hensyn til boliger, ønsker vi at opfordre Naalakkersuisut til at kikke nærmere på lovgivningen. I dag har man på grund af en solidarisk ordning i boligafdelingerne pålagt unødige store byrder hos de få betalende lejere på steder hvor lejere har svært ved at betale deres husleje. Derfor ser vi med tilfredshed på de initiativer man tager fat på i forbindelse med boligsikringsordningen og opfordrer til, at man i den nærmeste fremtid gentænker området.

Samfundet ejer ressourcerne

Når talen falder på øget lighed skal vi til stadighed understrege, at vort lands ressourcer tilhører alle borgere. Alle kan ikke være fiskere og minearbejdere, derfor er vi taknemmelige over for, at Naalakkersuisut gennem afgifter sikrer, at samfundets ressourcer kommer alle til gode.

Men er stopper vi ikke! Hvis det kommer frem, at samfundets ressourcer kun tilfalder fåtal af personer, så har vi Inatsisartut og Naalakkersuisut, der er blevet pålagt at styre landets ressourcer på den mest hensigtsmæssige måde, pligt til at omfordele ressourcerne på en mere lige måde. Vi opfordrer Inatsisartut og Naalakkersuisut om at være mere modige til at sikre, at ressourcerne, uanset om det er fisk eller råstoffer, fordeles mere lige, ligesom vi lover samfundet at vi vil støtte de forslag der vil blive lagt frem og som sikrer mere ligelig fordeling af samfundets ressourcer.

Fysiske ressourcer

Turismen vil få en nøgleposition som erhverv i fremtiden. Vi kan udnytte naturen mere inden for turismen, uden at påføre naturen vedvarende skade. Uanset hvor storslåede turistedestinationerne end måtte være, kan vi ikke udnytte potentialet, såfremt man på en nem måde kan komme til disse, hvorfor vi er glade for, at man via Kalaallit Airports A/S er i færd med at planlægge anlæggelsen af lufthavnene, idet det kan være nødvendigt at investere midler for at få nye indtægtsmuligheder. I den forbindelse opfordrer vi til, at man ikke glemmer landsdelene, hvorfor vi benytter anledningen til at afsætte midler til formålet i overslagsårene.

Inuit Ataqatigiit mener at Naalakkersuisuts forslag til finansiering af Kalaallit Airports A/S skal foregå på en forsigtig måde og at man sikrer at man ikke bebyrder samfundet og vil efterlyse en mere håndgribelig finansieringsplan.

Nogle af de spørgsmål som endnu ikke er belyst er, hvordan man agter at drive de lufthavne som betegnes som underskudsgivende og som drives via servicekontrakter, ligesom man ikke bebyrder de borgere der bor i byer med disse lufthavne. Har man planer om at nedgradere disse lufthavne, således at de kan komme til at løbe rundt? Såfremt det er tilfældet, hvordan vil sådan en løsning påvirke trafikken i disse byer?

Vi har i de seneste måneder lagt mærke til, at Naalakkersuisut har reageret om RALs problemer på godstransporten, og det er kun naturligt, at RAL øjeblikkelig retter op på problemerne. Vi er bekymrede over, at RALs problemer med serviceringen af det private erhvervsliv vil få konsekvenser for Landskassen.

Naalakkersuisut har haft udmeldinger om store nedsættelser på taksterne for el og vand og en sådan udmelding er Inuit Ataqatigiit selvsagt meget tilfredse med, dog opfordrer vi til, at Inatsisartut bliver præsenteret mere detaljerede informationer herom.

FN, menneskerettigheder og vore frænder

En af de ting der giver anledning til smil, er at vores land har fået mulighed for at kunne tale i FN, hvilket er resultatet af ICC's årelange bestræbelser, hvorfor vi står ved vores krav om, at ICC får øget sine bevillinger til kr. 4 mio. om året.

Brug af alkohol

Inuit Ataqatigiit lægger vægt på, at forebyggende initiativer tager udgangspunkt i global viden. Derfor er vi glade for, at Naalakkersuisut i deres revision af alkohollovgivningen tager udgangspunkt i WHO's anbefalinger, for vi må jo handle.

Vi skal sammen i samfundet modvirke alkoholforbrugets skader for vore børn og unge og vi ønsker at samfundet forstår, at det kan ende med, at vi ikke handler til gavn for vore børn.

Initiativerne sker ikke kun gennem lovgivningen, man har ligeledes forstærket støtteinitiativerne over for kommunerne, vi skal for vore børns skyld træffe en beslutning om revideringen af alkohollovgivningen i tæt samarbejde med de implicerede.

Det er børnene der har udtrykt deres ønske. I de senere år, har børn i flere omgange haft udmeldinger om, at de voksnes store forbrug af alkohol skal bringes til ophør. Børnenes udmeldinger handler ikke alene om alkohol, de har ligeledes udmeldinger omkring brug af euforiserende stoffer, ligesom en rapper har udgivet et nummer hvor han kombinere beruselse med at være påvirket med stoffer med ordet 'imiaroortut'.

Sådanne udmeldinger kan vi som lovgivere ikke lægge de døve øren til – vi må handle.

Fremme af kulturelle aktiviteter

Kultur og kulturelle initiativer er mere end underholdning! Kultur viser samfundets identitet, som er samfundets og den enkelte borgers styrke og disse er ikke mindst en del af de produkter vi skal handle med i en øget turismemæssig indsats. Derfor mener Inuit Ataqatigiit at vi ikke kan komme uden om at skulle øge bevillingerne til vore kulturelle aktører.

Dermed kan vi ved at øge bevillingerne til vores Nationalteater sikre, at folk ude på kysten kan få opført teaterforevisninger og dermed får større oplevelser. Vi anser det ligeledes som nødvendigt, at vi opretter mulighed for at andre teatergrupper også kan søge midler.

Der skal oprettes en konto således at byer her i landet som har mulighed for at have kulturhuse eller har mulighed for at have bygninger der kan fungere som kunstmuseer kan få lejlighed til at kunne søge midler.

Vore landshold skal få forbedret deres vilkår.

For at fremme vore filmfolk skal disse have mulighed for at tage ophold hos andre landes filmhøjskoler, kurser o.l., ligesom vi ønsker at der oprettes filmværksted.

Ikke mindst anser vi det som særdeles nødvendigt at fremme forfatterskabet i vort land via særlige bevillinger til netop dette formål.

Mineindustri

Minedriften skal sikre, at vi her i landet får sikret mere lige og mere spredt udvikling på både erhvervsområdet og på det økonomiske område.

Vi har i år lagt mærke til, at vores land nu er i fremgang på mineområdet. Det skal understreges, at vores konkurrenceevne med de traditionelle lande med minedrift er begrænset. Inuit Ataqatigiit ønsker at opfordre Naalakkersuisut om at overveje vores eksisterende lovgivning på råstofområdet, således at den bliver mere konkurrencedygtig på globalt plan.

Fiskeri

Vi har atter i år fået bekræftet Landskassens afhængighed af indkomster fra fiskeriet. Midlertidig nedgang af hellefiskeindhandlingen rammer ikke blot Landskassen, men den rammer også Qaasuitsup Kommuniens økonomi. Vi skal bestræbe os på, at tilrette fiskeriet, således at den i højeste grad kommer landets befolkning til gode. Ressourcen skal komme det område hvor den opfiskes til gode hvad angår beskæftigelse samt skatteindkomster. Vi skal i de kommende år sammen med de implicerede parter inden for fiskeriet udvikle for at sikre mest mulig af værdiforøgelse af fiskerressourcen, og vi ønsker at Naalakkersuisut oplyser status herom.

Vi mener at undersøgelse af fiskebestandene i vore farvande skal intensiveres, hvorfor vi er positive over for, at Pinngortitaleriffik nu er i færd med at undersøge nyanskaffelse af et togskib og ønsker at benytte anledningen til at efterlyse mere detaljerede

informationer om vores nuværende bestand af torsk, ligesom vi ønsker mere detaljerede oplysninger om periodevise nedgange af torskebestande, idet vi kan være sikre på, at der vil komme en periode hvor der opleves en markant nedgang på netop denne bestand, hvorfor vi førend det sker sikre at ressourcen udnyttes mest muligt til gavn for fiskeriet og Landskassen.

Førstebehandlingen af den kommende fiskerilov er lige på trapperne, uden at lovforslaget er præsenteret Inatsisartut. Det giver anledning til at spørge Naalakkersuisut, om de vitterligt anser det som realistisk, at vi kan nå at debattere fiskeriloven under denne efterårssamling.

Inuit Ataqatigiit ønsker at understrege de forhold som skal være forsigtige med i forbindelse med revision af fiskeriloven. For det første er selve proceduren vigtig, den opgave der præsenteres politikerne skal være af høj kvalitet, således at det ikke kun er os politikere der drøfter forslaget, men at vi i tæt dialog med implicerede drøfter forslaget. Store omvæltninger i samfundet skal udføres med størst mulig inddragelse af de implicerede. Dette bliver ikke mindre vigtig af, at vi her taler om samfundets vigtigste erhverv.

Budget i balance

Den finanslov der udviste et overskud på 8 mio. kr. ved førstebehandlingen, præsenteres nu med et underskud på 8 mio. kr. Inuit Ataqatigiit ønsker, at man forud for tredjebehandlingen fremkommer med en helt klar og utvetydig redegørelse om den kommende fiskerilovs økonomiske konsekvenser for Landskassen på 180 mio.kr, som kom frem under høringen af forslaget.

Med disse bemærkninger tilslutter vi os Finans- og Skatteudvalgets indstillinger.